

Sygn. akt IV U 762/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2017r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Renata Żywicka

Protokolant: st. sekr. sądowy Jolanta Fiedorowicz

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2017r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołania A. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 15/03/2017 r. znak: (...)

o rekompensatę

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 762/17

UZASADNIENIE

Ubezpieczony A. S. wniósł odwołanie od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 15 maja 2017r., znak (...) odmawiającej mu prawa do rekompensaty. Skarżący podniósł, że w toku postępowania przed organem rentowym przedłożył świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach, potwierdzające wykonywanie powyższych prac. Dodatkowo powołał się na orzecznictwo Sądu Najwyższego w przedmiocie zaliczenia dozoru inżynieryjno-technicznego do prac w szczególnych warunkach w sprawie „IUK 195/o” oraz IUK 11/07.

Pozwany w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, wskazując na przepisy ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (obecnie Dz.U. z 2015r. poz. 965 ze zmianami), ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r., poz. 748 ze zm.; dalej: ustawa emerytalna) oraz na rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zmianami; dalej: rozporządzenie RM z lutego 1983r.). Podniesiono, że przyznaniu rekompensaty sprzeciwia się niewykazanie stażu 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Pozwany podniósł, że co prawda skarżący złożył świadectwa wykonywania takich prac za okresy od 01.08.1974r. do 31.08.1980r., 07.05.1981r. do 08.05.1988r. i od 09.05.1988r. do 31.03.1991r. z informacją, że w tych okresach był zatrudniony na stanowisku specjalisty do spraw mechanizacji, jednak z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy świadectw pracy, zakresów obowiązków wynika, że ubezpieczony był zatrudniony na stanowiskach: specjalisty do spraw mechanizacji, kierownika warsztatu oraz z-cy dyrektora do spraw rolnych, zatem nadzorował prace o zróżnicowanym zakresie. Wobec powyższego nie sposób przyjąć, że skarżący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy sprawował nadzór na wydziałach, gdzie jako podstawowe wykonywane były prace w szczególnych warunkach.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony A. S. urodził się w dniu (...) Skarżący był zatrudniony w okresach:

- od dnia 01 sierpnia 1974r. do dnia 31 sierpnia 1980r. w (...) w O. na stanowisku młodszego specjalisty ds. mechanizacji oraz specjalisty ds. warsztatowych,
- od dnia 01 września 1980r. do dnia 06 maja 1981r. w (...) w L. na stanowisku kierownika Zakładu Usług (...),
- od dnia 07 maja 1981r. do dnia 31 marca 1991r. w PGR w Pieniężnie jako kierownik transportu oraz kierownik warsztatu - (...) P. oraz z-ca dyrektora d/produkcji – Zakład Rolny (...),
- od dnia 01 kwietnia 1991r. do dnia 30 września 1991r. w PGR w S. jako zastępca dyrektora,
- od dnia 01 października 1991r. do dnia 29.02.1992r. w PGR w Pieniężnie jako dyrektora Zakładu Rolnego (...),
- od dnia 01 października 1991r. do 31 grudnia 1993r. w PGR w W. jako dyrektor przedsiębiorstwa, dyrektor komisaryczny,
- od dnia 01 stycznia 1994r. do 31 stycznia 1994r. w (...) W. 1994r. na stanowisku tymczasowego zarządcy.

W dniu 31 sierpnia 2011r. skarżący złożył wniosek o emeryturę. Do wniosku dołączył świadectwa pracy w szczególnych warunkach wystawione przez Agencję Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w O., w świetle których wnioskodawca wykonywał stale, w pełny wymiarze czasu pracy bezpośrednio przy stanowiskach pracy, prace wymienione w Wykazie A Dział XIV, poz. 24, punkt 1 kontrola i dozór inżynieryjno-techniczny Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. (Dz.U. Nr 8, poz. 43 z późn. zmianami) na stanowiskach ;

- specjalisty ds. mechanizacji w okresie od 01.08.1974r. do 31.08.1980r. w PGR O.,

- kierownika warsztatu w okresie od 07.05.1981r. do 08.05.1988r. w PGR P.,

- z-cy dyrektora gospodarstwa rolnego w okresie od 09.05.1988r. do 31.03.1991r. w

PGR P.,

- z-cy dyrektora gospodarstwa rolnego w okresie od 01.04.1991r. do 30.09.1991r. w

PGR S.

tj. prace wymienione w Wykazie A Dział XIV, poz. 24 pkt 1 wykazu stanowiącego załącznik do Zarządzenia Nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988r. w sprawie szczególnych stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, uprawniających do niższego wieku emerytalnego, wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej (Dz. Urz. Min. Roln. i Gospodarki Żywnościowej Nr 2, poz.4)

(dowód: świadectwa pracy k. 29-41 akt kapitału początkowego, świadectwa pracy w szczególnych warunkach k. 4-7 akt emerytalnych, dokumenty w aktach osobowych koperta k. 28 a.s) .

Wnioskiem z dnia 07 października 2015r. skarżący ur. (...) wystąpił do pozwanego o emeryturę częściową. Decyzją z dnia 06 listopada 2015r. przyznano ubezpieczonemu prawo do emerytury częściowej od 29.10.2015r. (tj. od ukończenia 65 lat). Decyzją z dnia 23 listopada 2016r. pozwany organ rentowy przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego. Wniosek o rekompensatę ubezpieczony złożył w dniu 13 lutego 2017r. Został on rozpoznany odmownie decyzją zaskarżoną w niniejszym postępowaniu wobec zakwestionowania przez organ rentowy w/w świadectw pracy w szczególnych warunkach.

(decyzje w aktach emerytalnych k. 12 i 14 /

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W ocenie Sądu odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią z art. 21 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (obecnie Dz.U. z 2015r. poz. 965 ze zmianami) rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy emerytalnej, wynoszący co najmniej 15 lat. 2. Rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Bezspornym w sprawie było, że wnioskodawca nie uzyskał prawa do emerytury pomostowej. Otrzymywał jedynie emeryturę częściową od 29.10.2015r. (tj. od ukończenia 65 lat) do 31.10.2016r., co nie wyklucza w ocenie Sądu Okręgowego ubiegania się o rekompensatę po uzyskaniu emerytury w powszechnym wieku emerytalnym.

W art. 2 ustawy o emeryturach pomostowych ustawodawca zawarł tzw. słownik wyrażeń użytych w ustawie. Zgodnie z pkt 5 tego słownika określenie "rekompensata" oznacza odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze, dla osób które nie nabydą prawa do emerytury pomostowej. Z kolei zgodnie ze słownikiem języka polskiego PWN słowo "rekompensata" oznacza po 1) zrównoważenie lub wyrównanie braku, niedoboru lub ujemnego charakteru czegoś, po 2) zlikwidowanie poniesionych przez kogoś strat lub doznanych krzywd, po 3) to, co równoważy braki, straty lub krzywdy. Ustawa o emeryturach pomostowych miała być w swym założeniu alternatywą dla osób, które nie mogły nabyć prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Jednak są również osoby, które mimo spełniania warunków określonych w ustawie emerytalnej z różnych względów takiej emerytury nie nabyły (bo nie złożyły wniosku o świadczenie, chciały nadal pracować). Rekompensata ma więc być dla takich osób odszkodowaniem, wyrównaniem szkody za okresy pracy wykonywanej w warunkach szczególnych czyli o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia, która świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu a tym samym szybszego, niż u pozostałych ubezpieczonych, ziszczenia się ryzyka ubezpieczeniowego, stąd też wykonująca ją osoba ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni. Celem rekompensaty, zwiększającej kapitał początkowy, jest w konsekwencji odpowiednie podwyższenie podstawy wymiaru emerytury, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego. W taki sposób istotę rekompensaty określa sam ustawodawca, definiując ją w art. 2 pkt 5 ustawy jako odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabydą prawa do emerytury pomostowej.

Rekompensata przysługuje tym pracownikom, którzy osiągnęli co najmniej piętnastoletni okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 ustawy emerytalnej. Zgodnie z tymi przepisami, w zakresie istotnym z punktu widzenia rozpatrywanej sprawy, tj. dotyczącej pracy w szczególnych warunkach, za pracowników zatrudnionych w takich warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Rodzaje takich prac lub stanowisk ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia RM z lutego 1983r. Zgodnie z § 2 ust. 1 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Skoro wnioskodawca nie otrzymał wcześniej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, rekompensata jest mu należna pod warunkiem wykazania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach rozumieniu art. 32 ustawy emerytalnej.

Wprawdzie wnioskodawca przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych za sporne okresy, przy czym zgodnie z § 2 ust. 2 powoływanego wcześniej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. okresy pracy m.in. w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach jednak świadectwo pracy z adnotacją o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, bądź bez niej, nie jest jednak bezwzględnie przesłanką do zaliczenia danej pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach. Świadectwo nie jest wiążące dla organu rentowego i może podlegać weryfikacji.

Decydujące znaczenie ma zawsze fakt rzeczywistego wykonywania pracy w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Dopiero w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie okresów pracy w warunkach szczególnych także w oparciu o inne dowody niż zaświadczenie z zakładu pracy, nawet jeśli pracownik nie posiada świadectwa w określonej w przepisie formie, albo jego treść budzi wątpliwości, które uzasadniały kwestionowanie tego zaświadczenia przez organ rentowy w fazie administracyjnej postępowania. Zauważyć należy, że treść świadectw wykonywania prac w szczególnych warunkach mogła nasuwać uzasadnione wątpliwości po stronie organu rentowego, zważywszy na odmienne stanowiska wymienione zwykłych świadectwach pracy skarżącego, które wymagały wyjaśnienia w toku postępowania sądowego. Nadto analizując akta osobowe wnioskodawcy /koperta k. 28 a.s/ trudno wywieść na jakiej podstawie Agencja (...) wystawiła świadectwa pracy w szczególnych warunkach gdyż poza zwykłymi świadectwami pracy oraz jednym zakresem obowiązków z 1990r. - na stanowisku dyrektora PGR, nie zawierają one żadnych dokumentów pozwalających na ustalenie rodzaju i charakteru prac wykonywanych przez ubezpieczonego w spornym okresie.

Wobec wskazanych ustaleń trzeba wyjaśnić, że skoro art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej odwołuje się do przepisów dotychczasowych, to obowiązujące w tym zakresie i przywoływane już kilkakrotnie rozporządzenie RM z lutego 1983r. wydane zostało w oparciu o delegację z art. 55 ustawy z dnia 14 grudnia 1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zmianami), w którym Radzie Ministrów powierzono w szczególności określenie rodzaju prac lub stanowisk pracy oraz warunków, na podstawie których osobom m.in. zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury w niższym wieku. Z art. 53 ust. 2 tej samej ustawy wynikało, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników stale zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia – jest to regulacja tożsama z zawartą w obecnie obowiązującym art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej. W wykazie A, stanowiącym załącznik do wspomnianego rozporządzenia, w dziale XIV, poz. 24, punkt 1 wymienia się jako prace wykonywane w szczególnych warunkach: kontrolę międzyoperacyjną, kontrolę jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

W ocenie Sądu Okręgowego zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje, iż wnioskodawca we wskazanych wyżej okresach nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zatrudnienia w warunkach szczególnych, o którym mowa w wykazie A, dział XIV, poz. 24 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Ciężar dowodu w tym zakresie obciążał ubezpieczonego zgodnie z treścią art. 6k.c. w związku z art. 232 kpc.

I tak dokonując oceny okresu zatrudnienia wnioskodawcy od dnia 01.08.1974r. do 31.08.1980r. w PGR O. na stanowisku- specjalisty ds. mechanizacji oraz od 07 maja 1981r. do dnia 31 marca 1991r. w PGR w Pieniężnie jako kierownik transportu oraz kierownik warsztatu - (...) P. oraz z-ca dyrektora d/produkcji – Zakład Rolny (...), wskazać należy, że z wyjaśnień wnioskodawcy wynikało, iż do jego obowiązków należało zabezpieczenie pracy ludzi, którzy pracowali w Zakładzie Usług Rolnych w O. w dziale mechanicznym. PGR O. miał gospodarstwa rolne, które przywoziły akumulatory i pojazdy i sprzęt do naprawy. (...) O. posiadał akumulatorownię, dział spawalniczy, dział naprawy samochodów oraz dział elektryczny i wulkanizację. Do jego obowiązków należał nadzór nad działami: naprawy pojazdów samochodowych, spawalniczym oraz akumulatorownią. W O. były działy: transportu, elektryczny,

akumulatorownia, tokarnia, spawalnictwo, wulkanizacja. Wnioskodawca zajmował się nadzorem nad ich pracą mechaników samochodowych, tokarzy, szlifierzy, spawaczy, kowali, elektryków i specjalistów od pomp wtryskowych. Praca polegała na diagnostyce sprzętu, usuwaniu usterek, wszelkich prace naprawczych. Wnioskodawcy podlegała również stacja diagnostyczna. Remontowano kombajny, ciągniki, przyczepy, wozy asenizacyjne, samochody ciężarowe i inne pojazdy i maszyny rolnicze. W warsztacie były 3 kanały remontowe. Przy ciągniku pompa była wykonywana poza kanałem, pozostałe prace wykonywane były w kanale remontowym. Przy innych maszynach np. przyczepach prace wykonywano poza kanałami. Tokarze nie pracowali w kanałach-dotaczali dużo elementów. W warsztacie pracowali również ślusarze, którzy prace wykonywali poza warsztatem. Zatrudnieni byli również hydraulicy, którzy zajmowali się uzdatnianiem wody. W (...) O. znajdował się również dział transportu, który nie podlegał pod nadzór wnioskodawcy. Transport nadzorował kierownik transportu.

Według wyjaśnień wnioskodawcy i zeznań świadka M. L. w PGR P. pracował faktycznie jako kierownik warsztatu w okresie od 07.05.1981r. do 08.05.1988r. i wykonywał tożsame prace jak w PGR O. oraz podlegali mu tylko pracownicy warsztatu. Wnioskodawca miał nie pracować w tym okresie jako kierownik transportu, gdyż było to oddzielne stanowisko obsadzone przez inną osobę. W warsztacie byli zatrudnieni mechanicy samochodowi, którzy wykonywali remonty głównie samochodów ciężarowych głównie w kanałach remontowych. Wnioskodawca miał nadzorować prace mechaników, spawaczy, elektryków, tokarza oraz pracowników kuźni. Według świadka nie prowadził żadnej dokumentacji biurowo- księgowej, od tego był inny pracownik tzw. kalkulator.

/wyjaśnienia wnioskodawcy: e-protokół z rozprawy z dnia 7 listopada 2017r. zeznania świadka M. L. e-protokół z rozprawy z dnia 12 grudnia 2017r. /

Co do okresu zatrudnienia na stanowisku z-cy dyrektora gospodarstwa rolnego w okresie od 09.05.1988r. do 31.03.1991r. w PGR P. oraz z-cy dyrektora gospodarstwa rolnego w okresie od 01.04.1991r. do 30.09.1991r. w PGR S. ubezpieczony wyjaśnił, że był dyrektorem tylko do spraw technicznych. Nadzorował pracowników warsztatu mechaników, spawaczy i ślusarzy oraz pracowników suszarni, traktorzystów i kombajnistów. Inni pracownicy podlegali pod dyrektora. PGR posiadał około 1100 hektarów ziemi, chlewnię, 2 obory, 240 krów, ok. 600 świń. Była tam mieszalnia pasz oraz warsztat. Oprócz pracowników warsztatu zatrudnieni byli traktorzyści, kombajniści, pracownicy produkcji zwierzęcej w chlewni i oborze, dojarki, brygadziści, kierownik stada wypasowego. Jako zastępcy dyrektora podlegać mu miały sprawy techniczne. Karty pracy rozliczały księgowe. W PGR w O. wnioskodawca miał swoje biuro, a w PGR w S. miał biuro razem z dyrektorem.

W ocenie Sądu żadnej z wykonywanych przez wnioskodawcę prac w okresach zatrudnienia wyszczególnionych w świadectwach wykonywania prac w szczególnych warunkach nie można zaliczyć do prac kontroli i dozoru inżynieryjno- technicznego w rozumieniu wykazie A, dział XIV, poz. 24 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.)

Przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwoliło na jednoznaczne wyprowadzenie wniosku, że do obowiązków wnioskodawcy w okresie zatrudnienia wnioskodawcy na stanowisku specjalisty ds. mechanizacji w okresie od 01.08.1974r. do 31.08.1980r. w (...) O. należało sprawowanie nadzoru nie tylko nad pracownikami wykonującymi prace w szczególnych warunkach, którymi niewątpliwie byli spawacze, lecz również nad innymi pracownikami zatrudnionymi w (...) w O., którzy nie wykonywali pracy w szczególnych warunkach. Byli to mechanicy, którzy nie wykonywali prac remontowych tylko w kanałach, tokarze oraz elektrycy i hydraulicy. Z zakresu obowiązków wynika, że podlegali mu mechanizatorzy (rzemieślnicy i traktorzyści) i wykonywał w ramach zatrudnienia szereg czynności administracyjnych – dbanie o organizacyjną, techniczną, ale również ekonomiczną prawidłowość funkcjonowania warsztatu konserwacyjno-remontowego, typowanie i kierowanie pracowników pionu technicznego na kursy podstawowe z zakresu prawa jazdy, kursy kwalifikacyjne, wnioskowanie o premie dla pracowników, zabezpieczenie właściwej ilości środków konserwacyjnych, prowadzenie podstawowej dokumentacji samochodów, ciągników i ważniejszych maszyn, opiniowanie prawidłowości wystawionych specyfikacji i faktur, ustalanie kolejności

napraw sprzętu, wnioskowanie o kasacje sprzętu, nadzór nad prawidłowym rozliczeniem zużycia paliwa i olejów w oparciu o analizę kart drogowych pojazdów /zakres obowiązków k. 33-34 akt emerytalnych/.

Również wyjaśnienia skarżącego oraz zeznania świadka M. L., który twierdzili, że wnioskodawca od dnia 07 maja 1981r. do dnia 30.09.1991r. w PGR w Pieniężnie i w PGR S. nadzorował tylko warsztat i mechaników pracujących w kanałach remontowych oraz spawaczy i kowali nie zasługiwały na wiarę. Przeczą temu świadectwa pracy wystawione przez pracodawców, z których wynika, że skarżący od dnia 07 maja 1981r. do dnia 31 marca 1991r. w PGR w Pieniężnie pracował od dnia 07 maja 1981r. do dnia 31 marca 1991r. jako kierownik transportu - (...) P. oraz z-ca dyrektora d/ produkcji – Zakład Rolny (...), a od dnia 01 kwietnia 1991r. do dnia 30 września 1991r. w PGR w S. jako zastępca dyrektora.

Nadto okres zatrudnienia świadka M. L. w tym zakładzie pracy od 01 sierpnia 1978r. do 31 marca 1992r. nie został zaliczony do prac w szczególnych warunkach w sprawie o emeryturę, gdyż w ocenie orzekających sądów skarżący oprócz pracy mechanika w kanałach remontowych wykonywał w tym okresie również inne prace poza kanałem remontowym /orzeczenia sądów wraz z uzasadnieniami w sprawie IV U 696/14 Sądu Okręgowego w Elblągu/. Ponadto w ocenie Sądu zeznania tego świadka, który unikał odpowiedzi na szczegółowe pytania, zasłaniając się niepamięcią były jedynie forsowaniem wersji zdarzeń korzystnej dla wnioskodawcy. Dodać należy, że z zakresu obowiązków z-cy dyrektora ds. produkcji z 20.04.1990r. wynika, że oprócz utrzymania parku maszynowego w stałej sprawności technicznej, do zadań skarżącego należały typowe czynności administracyjno-biurowe jak rozliczanie paliwa, prowadzenie dokumentacji dot. mechanizacji oraz środków trwałych, organizowanie przeglądów budynków gospodarczych, inne prace zlecone przez dyrektora zakładu, a więc nie mające związku z dozorem inżynierjno-technicznym.

W ocenie Sądu wnioskodawca niewątpliwie wykonywał w wymienionym zakładzie pracę w charakterze kierownika transportu, a następnie z-cy dyrektora ds. produkcji i zastępcy dyrektora, niemniej jednak wykonywanie powierzonych mu obowiązków związanych z nadzorem bezpośrednio nad pracownikami zatrudnionymi w warunkach szczególnych było tylko jedną z czynności, które skarżący wykonywał, obok powierzonej mu pracy administracyjnej, a zatem sprawowany przez niego nadzór nie był wykonywany stale nad pracownikami świadczącymi pracę w warunkach szczególnych, co jest niezbędną przesłanką uznania danego zatrudnienia za szczególne (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 30 stycznia 2001 r., sygn. akt III AUa 1887/0, PP 2002, nr 9, oraz wyroki SN: z dnia 15 grudnia 1997 r., II UKN 417/97, OSNAPiUS 1998, nr 21, poz. 638 i z dnia 21 listopada 2001 r., II UKN 598/00, OSNPUSiSP 2003, nr 17, poz. 419). Niemożność zaliczenia tego okresu do pracy w warunkach szczególnych potwierdzona została również w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2008 r. (I UK 195/07, OSNP 2009 Nr 7-8, poz. 105), który Sąd Okręgowy podziela w całej rozciągłości, a który dotyczył wykonywania przez pracownika stale i w pełnym wymiarze czasu pracy czynności ściśle związanych z dozorem, o którym mowa w pkt 24 działu XIV wykazu A rozporządzenia. We wskazanym judykacie Sąd Najwyższy podkreślił, że czym innym jest stałe sprawowanie dozoru polegającego na bezpośrednim strzeżeniu prawidłowego toku produkcji i bezpieczeństwa zatrudnionych przy niej pracowników i innych osób, a czym innym wykonywanie zwierzchniego nadzoru kierowniczego nad prawidłową organizacją pracy i funkcjonowaniem całego oddziału. A zatem opierając się na przytoczonym stanowisku Sądu Najwyższego uznać należy, że praca wykonywana przez ubezpieczonego w spornym okresie nie miała charakter nadzoru rozumianego, jako takie czynności, które wykonywane są w warunkach bezpośrednio narażających na szkodliwe dla zdrowia czynniki, a więc polegające na bezpośrednim nadzorze i bezpośredniej kontroli procesu pracy na stanowiskach pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Praca polegająca na dozorze, aby uprawniała do wcześniejszej emerytury musi być bowiem wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wymóg taki statuuje wyraźnie przepis § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W ocenie Sądu Okręgowego wnioskodawca nie przebywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w środowisku pracy, w którym zatrudnieni są pracownicy wykonujący pracę w szczególnych warunkach, a skoro tak to nieuprawnionym byłoby przyjęcie, że nadzór, o którym mowa w wykazie A, dziale XIV, pod poz. 24 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym

stanowisku, co jest niezbędną przesłanką uznania danego zatrudnienia za szczególne (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 30 stycznia 2001 r., sygn. akt III AUa 1887/0, PP 2002, nr 9, oraz wyroki SN: z dnia 15 grudnia 1997 r., II UKN 417/97, OSNAPiUS 1998, nr 21, poz. 638 i z dnia 21 listopada 2001 r., II UKN 598/00, OSNPUSiSP 2003, nr 17, poz. 419).

W tym miejscu warto zauważyć, że Agencja Własności Rolnej wystawiając świadectwa pracy w szczególnych warunkach potwierdziła, iż w powyższych okresach sprawował dozór inżynieryjno - techniczny wymieniony w wykazie A dziale XIV pod poz. 24 stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. , jednak nie były one wiążące dla organu rentowego i Sądu.

Zważyć należy, że stanowi ono jedynie dokument prywatny. Jak wiadomo dokument prywatny w przeciwieństwie do dokumentu urzędowego nie korzysta z domniemań prawdziwości treści i pochodzenia (art. 244 §1 k.p.c.). W świetle art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi jedynie dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno, co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25 maja 2004r., III UK 31/04, OSNP z 2005/1/13 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 24 września 2008r., III AUa 795/08, OSAB 2008/4/60). Mniejsza moc dokumentu prywatnego w stosunku do dokumentu urzędowego skutkuje też innym rozkładem ciężaru dowodu w razie zaprzeczenia prawdziwości tych dokumentów. W przypadku zaprzeczenia prawdziwości dokumentu urzędowego ciężar dowodu, że zawarte w nim oświadczenia organu, od którego dokument ten pochodzi, są niezgodne z prawdą obciąża tę stronę procesu cywilnego, która zaprzecza jego prawdziwości (art. 252 k.p.c.). W przypadku natomiast zaprzeczenia prawdziwości dokumentu prywatnego pochodzącego od innej osoby niż strona zaprzeczająca obowiązek udowodnienia jego prawdziwości spoczywa na stronie , która z tego dokumentu chce skorzystać (art. 253 zd. II k.p.c.). W kontekście niniejszej sprawy oznacza to, iż skoro organ rentowy zaprzeczył prawdziwości przedmiotowego świadectwa pracy w szczególnych warunkach w zakresie pracy charakteru takiej pracy w spornym okresie to na wnioskodawcy spoczął obowiązek wykazania tego faktu innymi dowodami. Odwołujący temu zadaniu nie sprostał.

Wskazać przy tym należy, że Sądowi Okręgowemu znane jest stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uzasadnieniu wyroku z dnia 2 października 2013 r., sygn. akt II UK 69/13 stwierdzające, że okres wykonywania tego typu pracy (nadzór i kontrola międzyoperacyjna) jest okresem pracy uzasadniającym prawo do świadczeń na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu, niezależnie od tego ile czasu pracownik poświęca na bezpośredni dozór pracowników, a ile na inne czynności związane ze sprawowanym dozorem i stanowiące jego integralną część. Z czynności polegających na sprawowaniu dozoru nie można wyłączać czynności administracyjno-biurowych i traktować ich odrębnie. Podobnie brak podstaw do wyłączenia z prac wykonywanych w warunkach szczególnych czynności dozoru nad pracami niewymienionymi w wykazie A. Warunkiem bowiem zakwalifikowania określonego w nim dozoru i kontroli jako pracy wykonywanej w warunkach szczególnych jest to, aby na oddziałach i wydziałach, na których czynności te są wykonywane, jako podstawowe były wykonywane prace wymienione w wykazie A.

Podkreślić należy jednak, że w utrwalonym orzecznictwie zwraca się jednocześnie uwagę, że zachodzi potrzeba odróżnienia czynności administracyjno-biurowych ściśle związanych ze sprawowanym dozorem inżynieryjno-technicznym, od czynności, które nie pozostają w żadnym związku z tym dozorem i stanowią dodatkowe obowiązki. Czym innym jest bowiem wykonywanie czynności administracyjno-biurowych ściśle związanych ze sprawowaniem dozoru inżynieryjno-technicznego, a czym innym wykonywanie w ramach zakresu obowiązków również innych czynności, niemających związku z wykonywaniem bezpośredniego dozoru nad procesem produkcji. Wykonywanie takich czynności w ramach zakresu obowiązków na danym stanowisku pracy uniemożliwia sprawowanie dozoru stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a w konsekwencji wyłącza zaliczenie takiego okresu zatrudnienia do pracy w szczególnych warunkach (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2011 roku w sprawie o sygn. akt II UK 48/11, lex numer 1108485, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 20 marca 2013 roku w sprawie o sygn. akt III AUa 1093/12, lex numer 1314781, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku w wyroku z dnia 22 sierpnia 2012 roku w sprawie o sygn. akt III AUa 374/12 (lex numer 1217658). Jak wyjaśnił natomiast Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 grudnia 2013 roku w sprawie o sygn. akt I UK 184/13 (lex numer 1448473) „dozór inżynieryjno-techniczny na

oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie” – aby mógł być uznany za pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – musi odpowiadać łącznie następującym warunkom: 1) musi być dozorem inżynieryjno-technicznym, czyli dozorem specjalistycznym, a nie dozorem „jakimkolwiek” (nie może być „zwykłym” dozorem wykonywanym w ramach pracowniczego podporządkowania kierownictwu pracodawcy); 2) musi być sprawowany „na oddziałach i wydziałach”, czyli powinien być wykonywany bezpośrednio w określonym, skonkretyzowanym środowisku pracy, w którym istnieje narażenie na czynniki o znacznej szkodliwości dla zdrowia lub powodujące znaczny stopień uciążliwości pracy albo wymagające wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia; 3) powinien dotyczyć prac zgodnych z wykazami prac w szczególnych warunkach (zawartymi w załącznikach do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku) i wykonywanych bezpośrednio przez osoby, nad którymi sprawowany jest nadzór; 4) musi być wykonywany stale przez osobę nadzorującą, czyli nie może mieć charakteru okazjonalnego (peryferyjnego); 5) powinien być sprawowany w pełnym wymiarze czasu pracy, jaki obowiązuje osobę nadzorującą na zajmowanym przez nią stanowisku. Sąd Okręgowy w składzie orzekającym w niniejszym postępowaniu powyższe poglądy w pełni podziela.

Biorąc powyższe względy pod uwagę, decyzję organu rentowego należało uznać za prawidłową i stosownie do art. 47714 §1 kpc oddalić odwołanie jako bezzasadne.